

Θεσσαλονίκη, 17 Ιουνίου 2021

Δελτίο Τύπου

Τρικάναλη προβολή, οχτώ οθόνες

«Μαρία Ζερβός, *The Camp*, 2020»

**MOMus-Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης-Συλλογές Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης
Τέχνης και Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης
(εντός ΔΕΘ-HELEXPO, Θεσσαλονίκη)
14 Μαΐου - 26 Σεπτεμβρίου 2021**

Πού συναντιέται μια εικαστικός και ποιήτρια από την Αθήνα με μια συγγραφέα και καθηγήτρια συγκριτικής λογοτεχνίας στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ; Ποιες είναι οι υπαρξιακές και φιλοσοφικές διαστάσεις που εκκινούν από τον περίπατο; Μπορεί η νοσταλγία να ορίσει τις δράσεις μας, εντός...στρατοπέδου; Η **Μαρία Ζερβός στο καινούργιο έργο της με τίτλο «The Camp» που παρουσιάζεται για πρώτη φορά στο MOMus-Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στη Θεσσαλονίκη (εντός ΔΕΘ-HELEXPO) έως τις 26 Σεπτεμβρίου 2021**, συστήνει την περιπατητική ως επιλογή ζωής και τη συνδέει με την ανάκληση της μνήμης και τη διαμόρφωση ταυτότητας.

Το πρόσωπο που ενέπνευσε την εικαστικό είναι η Σβετλάνα Μπούμ (Svetlana Boym, 1959 – 2015), συγγραφέας και καθηγήτρια συγκριτικής λογοτεχνίας στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ με την οποία η Ζερβός συνδέθηκε στενά κατά τη διάρκεια των δικών της σπουδών και διδασκαλίας στο ίδιο πανεπιστημιακό ίδρυμα. Κοινές εμπειρίες και ερευνητικά ενδιαφέροντα των δύο γυναικών οδήγησαν στην κινηματογράφηση από τη Ζερβός μιας διαδρομής ανασύνθεσης της μνήμης και αναζήτησης απωθημένων στιγμών του παρελθόντος της Μπούμ σ' ένα προσφυγικό καταυλισμό έξω από τη Βιέννη, όπου η τελευταία διέμεινε το 1981 κατά τη διάρκεια της μετανάστευσής της από την πατρίδα της, το Λένινγκραντ την εποχή της Σοβιετικής Ένωσης, στη Βοστώνη των ΗΠΑ. Η κεντρική τρικάναλη προβολή συμπληρώνεται με μαρτυρίες και αφηγήσεις ανθρώπων που έζησαν κοντά στη Μπούμ, συνεργάστηκαν ή διδάχτηκαν από τη διακεκριμένη καθηγήτρια και αναπτύσσεται ως μια χωρική διαδρομή επανασύνδεσης και ανακάλυψης των θαμμένων ιστοριών μέσα στο χώρο του μουσείου.

Η επιμελήτρια της έκθεσης και αν. διευθύντρια της έκθεσης Συραγώ Τσιάρα σημειώνει αναλυτικά στο κείμενό της για το έργο της Μαρίας Ζερβός, «(...) Στο βιβλίο της 'The Future of Nostalgia' η Μπούμ διακρίνει δύο είδη νοσταλγίας: την αναπαλαιωτική και την αναστοχαστική. Ενώ η πρώτη ιεροποιεί το παρελθόν και επιδιώκει να το διατηρήσει αναλλοίωτο κυρίως λόγω του εκτοπισμού και της χρονικής απόστασης από τον εξιδανικευμένο τόπο της παρελθούσας εμπειρίας, η δεύτερη αναγνωρίζει τα κενά, τις αντιφάσεις και τα τραύματα, έχει πιο προσωπικό χαρακτήρα και εκδηλώνεται ως μια αναψηλάφηση του παρελθόντος. Και είναι αριστοτεχνικός ο τρόπος που κινηματογράφησε η Ζερβός αυτή την πορεία αναψηλάφησης και ανάκτησης της χαμένης μνήμης μέσα από τη διεξοδική καταγραφή της διαδρομής της Μπούμ στα αστικά ερείπια του καταυλισμού: την παρακολουθεί να αγγίζει, να επεξεργάζεται τις λεπτομέρειες του τοίχου που περιβάλλει τον καταυλισμό με μια αργή και κοντινή λήψη που θυμίζει τα πλάνα μεγάλης διάρκειας του Αντονιόνι, ενός από τους σκηνοθέτες που αγάπησε η Μπούμ παρακολουθώντας τις ταινίες του στην κινηματογραφική λέσχη που διατηρούσε ο πατέρας της στο Λένινγκραντ. Η ψηλάφηση συμπληρώνει τα κενά της μνήμης για να οδηγήσει την ηρωίδα σε μια προσωπική αποκάλυψη: όλα τα στιγμιότυπα που φωτογράφιζε κατά καιρούς στα ταξίδια της σε διαφορετικά σημεία του κόσμου δεν ήταν παρά ψηφίδες που επανασυνέθεταν το τοπίο του καταυλισμού, του απωθημένου τόπου της μετάβασης από την καταγωγική ταυτότητα στην ενήλικη εκδοχή της προσωπικότητάς της. Η περιπλάνηση στη χωρική μνήμη εμπεριέχει τις μελλοντικές διελεύσεις ως ένα παλίμψηστο τραυμάτων, επιθυμιών, υπερβάσεων και συμφιλίωσης με τις οικείες και ανοίκειες πτυχές του εαυτού».

Ο Anthony David, συγγραφέας της επερχόμενης βιογραφίας της Σβετλάνας Μπόιμ, σημειώνει: «Όταν η Σβετλάνα αρρώστησε στις αρχές του 2015, συνέχισαν παρόλα αυτά τις συζητήσεις τους με τη Μαρία. Στις συνεργασίες τους και μέσω της φίλιας τους, η Σβετλάνα εκπλήρωσε μια από τις αγαπημένες τις φράσεις του Walter Benjamin, που είχε γράψει πως "το να ζεις σημαίνει να αφήνεις ίχνη". Ίσως αυτή να είναι και η καλύτερη ερμηνεία του ιδιωτικού - το να αφήνεις ίχνη για τον εαυτό σου και για τους άλλους, ίχνη μνήμης τα οποία κανείς δεν μπορεί να στα στερήσει».

Η έκθεση πραγματοποιείται με την υποστήριξη του Οργανισμού Πολιτισμού και Ανάπτυξης NEON και εντάσσεται στο πρόγραμμα παράλληλων δράσεων του 23^{ου} Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης.

Βιογραφικό καλλιτέχνης

Το καλλιτεχνικό έργο της Μαρίας Ζερβός ερευνά τη διεπιστημονική προσέγγιση του βίντεο, της περφόρμανς, της ποίησης και του σχεδίου σε μια αέναη διαπραγμάτευση μεταξύ τόπου και ουτοπίας. Η Ζερβός επαναχαρτογραφεί απόκοσμα τοπία όπως άγονες εκτάσεις της ερήμου Atacama, την ψηλότερη κορυφή του Ολύμπου, γκρίζες ζώνες ή τοποθεσίες εκτός του χάρτη, όπως προσφυγικούς καταυλισμούς, σε αναζήτηση μιας προσωπικής γεωγραφίας. Με σαφείς αναφορές στο θέμα του περάσματος το έργο της Ζερβός διερευνά τον συγκερασμό μεταξύ φύσης και πολιτισμού δημιουργώντας συχνά κοινωνική κριτική.

Η Μαρία Ζερβός είναι εικαστικός και ποιήτρια από την Αθήνα που ζει και εργάζεται μεταξύ Αθήνας και Ηνωμένων Πολιτειών. Το 2020 καθώς και το 2017, η Μαρία Ζερβός επιλέχθηκε από το ISCP (International Studio & Curatorial Program) της Νέας Υόρκης για καλλιτεχνικό πρόγραμμα

residency με την υποστήριξη του Ιδρύματος Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου. Η Μαρία Ζερβός είναι υπότροφος του Ιδρύματος Fulbright και το 2012 προσκλήθηκε από το Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ ως Visiting Fellow για έρευνα στην καλλιτεχνική της πρακτική. Έχει διδάξει μαθήματα στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ καθώς και στο Emerson College της Βοστώνης, από το 2014. Έχει παρουσιάσει το έργο της σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις, σε χώρους τέχνης όπως το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (EMST), το Ίδρυμα Ωνάση στη Νέα Υόρκη, το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Ιλεάνα Τούντα στην Αθήνα, το Μουσείο Stedelijk στο Άμστερνταμ, τον χώρο Nieuw Dakota στο Άμστερνταμ, τη Γκαλερί Franoise Heitsch στο Μόναχο και την Ελληνοαμερικανική Ένωση μεταξύ άλλων. Έχει δημοσιεύσει τρία βιβλία, το *_Peripatetics_*, το *_Hunting_* και το *_Diagnosis_* σχετικά με την πρακτική της και εκπροσωπείται από το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Ιλεάνα Τούντα. Έργα της Μαρίας Ζερβός ανήκουν σε συλλογές τέχνης όπως του Δ. Δασκαλόπουλου και του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης (EMST).

Ξεναγήσεις

Την Κυριακή 20 και 27 Ιουνίου, στις 12:00, θα πραγματοποιηθούν ξεναγήσεις από τους επιμελητές του Μουσείου, στις περιοδικές εκθέσεις που MOMus-Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης. Η συμμετοχή στις ξεναγήσεις προϋποθέτει δήλωση συμμετοχής και επικοινωνία στο τηλέφωνο 2310 240002 και το reception.contemporary@momus.gr, με στόχο να τηρηθεί ο αριθμός max 8-10 ατόμων. Στον χώρο τηρούνται όλες οι συνθήκες ασφάλειας της δημόσιας υγείας. Η χρήση της μάσκας είναι υποχρεωτική.

Στηρίζουμε τη Δημιουργία

NEON

Στο πλαίσιο του

ΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 24.06-04.07.2021
23ο ΦΕΣΤΙ

MOMus-Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης-Συλλογές Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης και Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης

Εγνατία 154 (εντός ΔΕΘ-HELEXPO)
54636, Θεσσαλονίκη
email: info.contemporary@momus.gr
T: +30 2310 240002

fb @MOMusContemporary / #MOMusContemporary

Μέρες & ώρες λειτουργίας: Τρίτη, Τετάρτη, Παρασκευή, Σάββατο, Κυριακή: 10:00-18:00, Πέμπτη:12:00-20:00
www.momus.gr / fb @MOMusMuseums / Instagram @momus_museums / #momus / Youtube MOMus Museums